

Metafizik: I. Ve II. Kitap

-Metafizik I. Kitabın 7. Bölümünde Aristoteles kendisinden önce varlık ya da töz araştırmasına bağlı olarak ilk ilke (arkhe) ve nedenler üzerine inceleme yapan filozofların görüşlerinin eleştirel bir değerlendirmesini ortaya koyar. Bu filozoflar ister bir, ister se çok olsun, genelde sadece maddi bir ilke ya da neden kabul etmişler, dolayısıyla şeylerin meydana gelişinin tutarlı bir açıklamasını ortaya koyamamışlardır. Bunlar arasında İdeaların varlığını kabul edenler (Platoncular) en tutarlı açıklamayı yapmıştır, ama bunların görüşlerinde de birçok eleştirilecek nokta bulunmaktadır.

-Metafizik I. Kitabın 8. Bölümünde özellikle maddi ya da uzamsal ilke kabul edenlerin (İlk Doğa Filozofları) birçok yanlışla düştüğü vurgulanmaktadır. Çünkü onlar maddi olmayan şeylerin varlığını açıklayamazlar. Ve bu maddi nedenden ya da tözden, hareket ve değişimin nasıl ortaya çıktığını açıklayamamaktadırlar. Bu bölümde ayrıca Empedokles, Anaksagoras ve Pythagorasçılarının varlık anlayışlarının eleştirisi yapılmaktadır.

-Metafizik I. Kitabın 9. Bölümünde Platoncu idealar anlayışı ele alınır. Kendisini de Platoncu olarak ifade eden Aristoteles, varolan şeylerin varlık ve oluş nedenini açıklamak amacıyla ortaya konulan idealar kuramının yanlışlıkları üzerinde durur. Özellikle bu bölümde, Aristoteles'in Platon'a yönelik yapmış olduğu ve en tanınan "Üçüncü Adam" eleştirisi ortaya konulur.

-Metafizik I. Kitabın 10. Bölümünde ulaşılan sonuç olarak, var olan şeylerin, varlığa geliş ve yok oluşun, değişimin ve hareketin nedeni olarak dört nedenin (maddi, formel, fail, ereksel) olması gerektiği vurgulanır.

-Metafizik II. Kitabın 1. Bölümünde, felsefe hakkında genel düşünceler ortaya konulur. Felsefenin, hakikat araştırması olarak ilk ilke nedenlerin bilimi ya da bilgeliği olduğu vurgulanır.

-Metafizik II. Kitabın 2. Bölümünde, sonsuz nedenler dizisi kabul etmenin imkansızlığı ve bir ilk nedenin ya da ilkenin kabul edilmesinin gerekliliği üzerinde durulur.

-Metafizik II. Kitap 3. Bölümde, ilk ilke nedenlerin bilgisini elde etmek öncelikle sahip olunması gereken yöntemin ne olması gerektiği üzerinde durulur.